

Kotkan Energia Oy
PL 232
48101 Kotka

Viite / Hänvisning
Arviointiohjelma 23.4.2009

Asia / Ärende
LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOH-
JELMASTA, RÖJSJÖN ALUEEN TURVETUOTANTOHANKE
PERNAJASSA

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Kotkan Energia Oy on 23.4.2009 saattanut vireille Pernajan Röjsjön alueen turvetuotantohanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaavana on Kotkan Energia Oy, josta hankkeen yhteyshenkilönä on Sami Markkanen.

Konsulttina arviointiselostuksen laadinnassa on Pöyry Energy Oy, josta yhteyshenkilönä on Thomas Bonn.

Arviointimenettelyssä toimii yhteysviranomaisena Uudenmaan ympäristökeskus yhteyshenkilöinä ylitar kastajat Sirpa Torkkeli ja Timo Kinunen.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä, miten arviointimenettely järjestetään.

Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen.

Maksu
hankkeesta vastaavalle 5450 € (A23-531-AT3), maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Kotkan Energia Oy suunnittelee turvetuotannon aloittamista Pernajassa sijaitsevalla Röjsjön suoalueella. Hankkeen tarkoituksena on hyödyntää Röjsjön turvevaroja energiaturpeena. Turvetta käytetään polttoaineena maakaasun ohella Kotkan Energian Hovinsaaren voimalaitoksella. Röjsjön suunnitellulla turvetuotantoalueella pystyttäisiin tuottamaan noin 20 vuoden ajan 60–70 % Kotkan Energian Hovinsaaren voimalaitoksen käyttämästä polttoturpeesta. Vuosittain voimalaitoksella käytetään noin 180 000 i-m³ turvetta.

Röjsjö sijaitsee Pernajan kunnassa Koskenkylän itäpuolella noin 12 km Loviisan taajamasta länteen valtatie 7:n pohjoispuolella. Alue on ojitettu ja metsätalouskäytössä. Turvetuotantoalueen vedet suodatetaan pintavalutuskentässä ennen johtamista purkuojan ja Röjsjöbäckenin kautta Koskenkylänjokeen. Alueelta on hyvät liikenneyhteydet Kotkan Energian Hovinsaaren voimalaitokselle. Alue on harvaan asuttua. Suunnitellulla turvetuotantoalueella on kaksi maanomistajaa, joiden kanssa Kotkan Energia on tehnyt sopimuksen alueen käytöstä turpeen tuotantoon.

Röjsjön kokonaispinta-ala on noin 340 hehtaaria. Turvetuotantohanke jakautuu kolmeen päävaiheeseen. Suon kunnostusvaihe kestää 2–5 vuotta, tuotantovaihe noin 20 vuotta ja jälkihoitovaihe 2–4 vuotta.

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehto 0: Turvetuotantohanketta ei toteuteta. Alueella toteutetaan olemassa olevan metsätalous- ja ojitussuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Hovinsaaren voimalaitoksen tarvitsema turvepolttoaine kuljetetaan laitokselle muualta.

Vaihtoehto 1: Röjsjön pohjoinen alue otetaan turvetuotantoon. Tarkasteltava alue on kooltaan 136 ha.

Vaihtoehto 2: Röjsjön eteläinen alue otetaan turvetuotantoon. Tarkasteltava alue on kooltaan noin 200 ha.

Vaihtoehto 3: Koko Röjsjön alue otetaan turvetuotantoon. Tarkasteltava alue on kooltaan noin 336 ha.

Hankkeen YVA-menettelyn tarve

Hankkeiden YVA-menettelyn tarve määräytyy YVA-asetuksen 6 § hankeuuttelun perusteella. Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi 4 § 2 momentin mukaisesti sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, lain 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

YVA-asetuksen 6 § kohdan 2e) perusteella turvetuotantohankkeisiin sovelletaan arviointimenettelyä, kun yhtenäiseksi katsottava tuotantopinta-

ala on yli 150 hehtaaria. Kohdan 2f) perusteella arviointimenettelyä sovelletaan hankkeissa, joissa yli 200 hehtaarin laajuinen, yhtenäiseksi katsottavan alueen metsä-, suo- tai kosteikkoluonto muutetaan pysyväisluonteisesti uudisajatuksin tai kuivattamalla ojittamattomia suo- ja kosteikkoalueita, poistamalla puusto pysyvästi tai uudistamalla alue Suomen luontaiseen lajistoon kuulumattomilla puulajeilla. Ennen YVA-menettelyn aloittamista, hankevastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisen välisessä neuvottelussa todettiin, että koska suunnitellun turvetuotantoalueen koko on 120–130 hehtaaria, arviointimenettelyn tarve ei ole yksiselitteinen. Menettely todettiin joka tapauksessa hyödylliseksi hankkeen suunnittelun ja vaihemaakuntakaavan laatimisen kannalta.

Kotkan Energia Oy ilmoitti 13.1.2009 neuvottelussa Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa olevansa valmis käynnistämään ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Asiaan liittyvät muut hankkeet ja suunnitelmat

Röjsjön alueella on meneillään Metsäkeskuksen laatiman kunnostusojitussuunnitelman mukainen kunnostusojitus.

Koskenkylänjoen virtavesikunnostushanke toteutetaan vuosina 2006–2011. Hankkeeseen kuuluu viiden kosken kalataloudelliset kunnostukset joen keski- ja alajuoksulla, jotka tehtiin vuosina 2006–2007, sekä monivuotinen seuranta. Vuonna 2008 Uudenmaan ympäristökeskus rakensi myös kalatien Kuuskosken voimalaitoksen yhteyteen Pernajassa. Vuosina 2007–2011 toteutetaan lisäksi Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistyksen vetämä "Lohikalaa Suomenlahdelta Salpausselälle" -niminen kalatalouden edistämishanke, joka kattaa myös Koskenkylänjoen vesistön. Koskenkylänjoella on kunnostuksiin liittyen selvitetty tiukasti suojellun vuollejokisimpukan esiintymistä. Vuollejokisimpukoita on löytynyt useasta paikasta koko joen matkalta. Hankkeeseen liittyvät myös vuollejokisimpukan siirtoistutukset ja tutkimus.

Pernajanlahden suojelualueille on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2005–2014. Hankkeesta vastaavan on selvitettävä toiminnan suojelualueille mahdollisesti aiheuttamat haitat.

Ehdotuksessa Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuoteen 2015 on annettu toimenpidesuositus, jonka mukaan uusi turvetuotanto tulee suunnata jo ojitetuille tai tuotannossa oleville alueille.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Itä-Uudenmaan maakuntavaltuuston 12.11.2007 hyväksymässä kokonaismaakuntakaavassa alueella on merkintä MY (maa- ja metsätaloustaluttainen alue jolla on erityisiä ympäristöarvoja). Kotkan Energia on valittanut maakuntakaavasta 27.12.2007 mutta valitusasiassa ei ole vielä tehty päätöstä. Ympäristöministeriön vahvistusta kokonaismaakuntakaavalle odotetaan vuoden 2009 aikana.

Itä-Uudenmaan liitto valmistelee toista vaihemaakuntakaavaa, jossa yhtenä teemana on turvetuotanto. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan Itä-Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyisi kaavan vuonna 2012 (oas 15.6.2009). Turvetuotantohankkeen toteutuminen edellyttää, että alue merkitään vaihemaakuntakaavassa turvetuotantoalueeksi. YVA-menettelyn tuottamaa tietoa käytetään hyväksi vaihemaakuntakaavoituksessa.

Ympäristövaikutusten arvioinnin osana tehdään Natura-tarvearvio sen selvittämiseksi voiko toiminnasta aiheutua haittaa Pernajanlahden ja Pernajan saariston Natura-alueille. Tarvittaessa YVA-menettelyn yhteydessä laaditaan myös luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi.

Yli 10 hehtaarin turvetuotantoalueet vaativat ympäristöluvan. Lupahakemukseen liitetään YVA-selostus ja yhteysviranomaisen lausunto. Länsi-Suomen ympäristölupavirasto (1.1.2010 alkaen Etelä-Suomen aluehallintovirasto) käsittelee lupahakemuksen. Ympäristöluvat voidaan myöntää, kun YVA -menettely on päättynyt.

Turvetuotannon yhteydessä muodostuvalle kaivannaisjätteelle on laadittava kaivannaisjätteitä koskevan Valtioneuvoston asetuksen (379/2008) mukainen jätehuoltosuunnitelma, joka liitetään ympäristölupahakemukseen.

YVA-selostukseen sisältyy vesienjohtamissuunnitelma, jossa esitetään hankkeen vesistökuormitusta vähentävät toimet. Mikäli kuivatusvesiä johdetaan toisen maalla olevaan ojaan, tarvitaan vesilain 10 luvun 6 §:n mukainen lupa. Mikäli toiminta aiheuttaa vesilain 18 § mukaisia muutoksia pohjaveden laatuun tai määrään, tarvitaan vesilain mukainen lupa.

Hankkeelle tarvitaan pelastuslain mukainen pelastussuunnitelma. Alueelle mahdollisesti rakennettavat rakennukset tarvitsevat kunnan myöntämän rakennusluvan.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu 8.5.2009 Loviisan Sanomissa, 9.5.2009 Östra Nylandissa ja Borgåbladetissa sekä 10.5.2009 Uusimaassa. Arviointiohjelma on kuulutettu 11.5.–9.8.2009 välisenä aikana Pernajan ja Liljendalin kuntien ilmoitustauluilla. Arviointiohjelma on ollut nähtävillä 11.5.–9.8.2009 Pernajan kirjastossa ja Liljendalin pääkirjastossa.

Arviointiohjelmasta järjestettiin esittelytilaisuus yleisölle 19.5.2009 klo 18 alkaen Axxell Kuggomissa osoitteessa Folkhögskolevägen 16, 07945 Kuggom.

Arviointiohjelmasta on laadittu sekä suomen- että ruotsinkieliset versiot.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ympäristökeskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Pernajan ja Liljendalin kunnilta, Etelä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosastolta, Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiriltä, Itä-Uudenmaan liitolta, Uudenmaan TE-keskuksen kalatalousyksiköltä, Museovirastolta ja Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry:ltä.

Etelä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto sekä Uudenmaan TE-keskuksen kalatalousyksikkö eivät ole antaneet arviointiohjelmasta lausuntoa.

Kolme yhdistystä ja yksityishenkilö toimittivat mielipiteensä ohjelmasta Uudenmaan ympäristökeskukselle.

Lausunnot

Pernajan kunnan lausunto on ympäristöpäällikön lausunnon mukainen. Kunta toteaa, että turvetuotannon aloittaminen Röjsjöllä rikkoisi yhteisen metsäalueen, jollaista kunta pyrkii säilyttämään. Kunta huomauttaa, että turvetuotantohankkeen toteutumisen edellytyksenä on alueen merkitseminen turvetuotantoalueeksi Itä-Uudenmaan II vaihemaakunta-kaavassa. Kunta huomauttaa Röjsjön kuivattamisen vaikuttavan alueen vesitaseeseen sekä lisäävän alueen kasvihuonekaasupäästöjä. Kunta vaatii kiinnittämään huomiota Koskenkylänjoelle aiheutuviin vaikutuksiin ja liikennevaikutuksiin. Etenkin Lapinjärventielle kunta katsoo rekkaliikenteen lisäyksen voivan aiheuttaa vaaratilanteita.

Liljendalin kunta huomauttaa, että suunnittelualueella merkintä MY vielä vahvistamattomassa maakuntakaavassa korostaa alueen valtakunnallista merkitystä maisemakokonaisuuden suurimpana rakentamattomana metsäalueena. Kunta vaatii kiinnittämään lisähuomiota Koskenkylänjoelle aiheutuvien haittavaikutusten estämiseen, toiminnan vaikutuksiin eläimistölle, liikennevaikutuksiin ja suon jälkikäyttöön.

Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiri katsoo, että hankevastaava vastaa ottoalueen liittymästä maantiehen riippumatta siitä, järjestetäänkö liittyminen suoraan vai yksityistien kautta. Tiehallinto vaatii selvittämään onko liittymäpaikka maantiehen turvallinen myös hankkeen toteutuessa ja mitä toimenpiteitä liittymässä ja edempänä maantiellä hanke mahdollisesti vaatii esimerkiksi liikenneturvallisuuteen, liikenteen sujuvuuteen ja tien rakenteeseen liittyen.

Itä-Uudenmaan liitto toteaa, että Röjsjön alueen soveltuvuutta ja varamista turpeenottoon arvioidaan Itä-Uudenmaan II vaihemaakuntakaavassa YVA-menettelyn sekä uusiutuvia energialähteitä ja turvetuotantoa käsittelevän selvityksen pohjalta. Liitto kehottaa vertaamaan suunniteltuja luontoselvityksiä "Turvetuotantoalueen lupahakemuksen luontoselvitykset" -muistioon.

Museovirasto pitää tarpeellisena arkeologisen inventoinnin tekemistä suunnitellulla turvetuotantoalueella YVA-prosessin aikana. Karttatarkas-

telun perusteella Museovirasto pitää mahdollisena ennestään tuntemattomien muinaisjäännösten, lähinnä kivilautisten asuinpaikkojen löytymistä alueelta.

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry vaatii, että purkuvesistön arvoa määritettäessä huomioidaan Koskenkylänjoen kala- ja rapukannan sekä virkistyskäytön kehittämiseksi tehty työ ja kaikki kalataloudellisesti merkittävät kohteet haitta-alueella.

Turvetuotannon mahdollisesti aiheuttama kiintoainekuormitus esimerkiksi poikkeustilanteissa on haitallista virtavesien kalataloudelle. Yhdistys vaatii suunnitelmaa veden laadun valvomiseksi poikkeustilanteissa.

Yhdistyksen mukaan veden laadun, kalatalouden ja virkistyskäytön edellytysten parantamiseksi Koskenkylänjoella tarvittaisiin virtaamia tasavia toimia. Röjsjön alueen kuivattaminen äärevöittäisi virtaaman vaihteluita ja olisi vastoin vesistön tilalle asetettuja tavoitteita. Yhdistys vaatii, että YVA-selostuksessa esitetään miten vesistön hyvä tila voidaan saavuttaa turvetuotantohankkeen toteutuessa. Lisäksi YVA-selostuksessa on yhdistyksen mukaan tarkasteltava miten Röjsjön alue voi parantaa Koskenkylänjoen veden laatua ja tasata virtaamaa jos turpeenottohanke ei toteudu.

Mielipiteet

Koskenkylänjoen kalastusalue muistuttaa viime vuosikymmeninä Koskenkylänjoen kunnostamiseksi tehdystä työstä. Kalastusalue huomauttaa Koskenkylänjoen kala- ja rapukantojen elpymisen olevan herkässä vaiheessa ja vaatii, että joen palautumista heikentävät toimet alueella minimoidaan.

Natur och Miljö rf huomauttaa, että Röjsjön suoalue on alueellisesti merkittävä. Yhdistys vaatii, että YVA-selostuksessa tarkastellaan vaihtoehtoa 0+, jossa alue ennallistetaan. Yhdistys vaatii, että hankkeen vesistövaikutukset analysoidaan huolellisesti kemiallisten muuttujien ja mm. vesikasvillisuus-, pohjaeläimistö- ja kalastovaikutusten osalta.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry huomauttaa Röjsjön olevan seutukunnan suurin suomuodostuma, jonka ottaminen turvetuotantoon heikentäisi mahdollisuuksia Itä-Uudenmaan soiden ennallistamiseen. Ympäristönsuojelupiiri esittää tarkasteltavaksi vaihtoehtoa 0+, jossa alue ennallistetaan. Yhdistys kyseenalaistaa turpeen hintavakauden päästökaupan myötä ja huomauttaa turpeelle olevan polttoteknisesti vaihtoehtoja kuten pyrolyysiöljy. Yhdistyksen mukaan muiden toimijoiden turpeenottohankkeet tulisi kuvata. Yhdistys huomauttaa, että turpeenotto olisi Röjsjön alueella kaavanvastaista. Yhdistyksen mukaan kansallisen ilmasto- ja energiapoliittisen strategian lisäksi tulee mainita EU:n ilmastopoliittiset päästötavoitteet. Yhdistys vaatii, että selostuksessa mahdollisesti rakennettavat tiet merkitään kartalle ja olemassa olevan tiestön kestävyys arvioidaan.

Röjsjön alueen lajirikkaus osoittaa sen olevan tärkeä osa ekologista verkostoa. Erityisesti tulee selvittää toiminnan vaikutukset vuollejokisim-

pukoihin sekä Euroopan Unionin luontodirektiiviin sisältyviin korentoihin. Hankkeen vaikutukset alueen läpi kulkeviin kahteen viheryhteyteen tulee selvittää.

Muistuttaja A vastustaa pohjoista turpeenkuljetusreittiä, johon kuuluva tie 176 (Lapinjärventie) kulkee useiden kylien läpi eikä sen varrella ole kevyen liikenteen väyliä. Tiellä kulkee jo nyt huomattavan paljon raskasta liikennettä. Suunnitellulta turpeentuotantoalueelta tielle 176 johtava tie 1761 kulkee Kådbacken-Röjsjömalmenin pohjavesialueen läpi. Lisäksi pohjoinen reitti ylittäisi suunnitellun HELI-radan. Eteläisempi tieyhteys olisi nopeampi mm. mahdollisissa sammutuskalustoa vaativissa tilanteissa. Muistuttajan mukaan eteläisen kuljetusreititin (Koskenkylän kautta Valtatielle 7) käytöllä olisi vähemmän haittavaikutuksia alueen asukkaisiin. Kummallakin reitillä vaadittaisiin muistuttajan mukaan kuljetuksiin käytettävän metsätien perusparannusta.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma kattaa rakenteen osalta YVA-asetuksen 9 §:ssä mainittu arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma vastaa YVA-lainsäädännön vaatimuksia. Seuraaviin seikkoihin on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Hankkeen kuvaus

Hankkeen tarkoitus ja perustelut sekä hankkeen kuvaus on esitetty arviointiohjelmassa selkeästi.

Hankkeen perusteluina esitetään turpeen tarpeellisuus Hovinsaaren voimalaitoksen biovoimalaitokselle polttoteknisistä syistä. Arviointiohjelmasta saadussa palautteessa on tuotu esille, että polttoteknisesti turpeella olisi muitakin vaihtoehtoja. Uudenmaan ympäristökeskus kehottaa hankkeesta vastaavaa tarkentamaan arviointiselostuksessa hankkeen perusteluita turpeen välttämättömyyden tai mahdollisten vaihtoehtojen osalta.

Arviointiselostuksessa tulee esittää tarkemmat arviot tuotantotoiminnan ajoittumisesta vuoden ja vuorokauden aikoina.

Turpeennostotoiminnan eri työvaiheita esittävien valokuvien esittäminen arviointiselostuksessa havainnollistaisi hanketta.

Hankkeen kuvauksen yhteydessä on syytä mainita myös mahdolliset tarvittavat metsäautoteiden parannustoimenpiteet.

Vaihtoehtojen käsittely

Vaihtoehtojen tarkastelu YVA-menettelyssä on tarkoituksenmukaista ja on hyvä, että ohjelmavaiheessa on löydetty eri vaihtoehtoja arvioitavaksi.

Vaihtoehdot 2 ja 3 tulisi kuitenkin määritellä tarkemmin siten, että tulee selväksi, onko turvetuotanto tarkoitus suunnitella enimmillään noin 130 hehtaarin alueelle, vai voidaanko tuotantoa suunnitella suuremmallekin alueelle, enimmillään vaihtoehdon 3 mukaiselle alueelle.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Uudenmaan ympäristökeskus on vuoden 2009 touko- ja kesäkuussa sekä elokuussa toimittanut kommentteja ympäristövaikutusten arviointia varten tehtävistä vesistö- kalasto ja luontoselvityksistä arviointityötä tekeville konsultille.

Vaikutukset maankäyttöön

Kappaleessa 2.6.1 todetaan, että suunnitellulla turvetuotantoalueella on merkintä MY (maa- ja metsätalousvaltainen alue jolla on erityisiä ympäristöarvoja) vahvistetussa maakuntakaavassa. Uudenmaan ympäristökeskus huomauttaa, että kaavaa ei kuitenkaan ole vielä vahvistettu ympäristöministeriössä, mikä todetaankin jäljempänä. Tämän hetkisen tiedon mukaan kaavaa koskeva päätös saadaan mahdollisesti syksyn 2009 aikana. Uudenmaan ympäristökeskus huomauttaa myös, että mikäli vahvistetussa kaavassa suunniteltavalla turvetuotantoalueella olisi merkintä MY, suunniteltava hanke olisi kaavan vastainen.

Maankäyttöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon laajaan yhtenäiseen metsäalueeseen kohdistuvat maankäytölliset muutokset.

Vaikutukset pintavesiin

Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että arviointiohjelmassa esitettyä vesistövaikutusten vaikutusalueen rajausta Pernajanlehdellä on tarpeen tarkistaa arviointivaiheessa. Vaikutusalueen tulee kattaa merialueelle ulottuvat vaikutukset.

Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että hankkeesta aiheutuvat pitoisuuslisäykset kuivatusvesien purkureitillä ja hankkeen vaikutusalueella tulee arvioida ainakin seuraavien parametrien osalta: ravinteet, kiinto-aines, rauta, pH, alkaliteetti, väri, sameus, kemiallinen hapenkulutus, elohopea ja mahdolliset muut metallit, joita tiedetään turvesoilta huuhoutuvan. Veden laadun lisäksi vaikutusarviointi tulee ulottaa myös biologisiin tekijöihin, kuten perifytoniin, pohjaeläimiin ja kalastoon. Vesikasvillisuuteen kohdistuvien vaikutusten arviointi ei ole välttämätöntä.

Uudenmaan ympäristökeskuksen vesistövaikutusselvityksiä koskeneissa kommentteissa annettiin ohjeita biologisen aineiston näytteidenoton ajankohdista ja näytteidenottoalueista sekä näytteidenottoaikkajien valinnasta. Näytteenotossa, näytteiden määrityksessä ja raportoinnissa suositellaan noudatettavaksi ympäristöhallinnon ohjeita (Hellsten ym. 2009: Jokien ja järvien biologinen seuranta (XA03003) – näytteenotosta tiedon tallentamiseen. Kantola ym. 2001: Ohjeita järvien ja jokien pohjaeläimistöseurannan näytteenottoon ja raportointiin. Ympäristöopas 87).

Uudenmaan ympäristökeskus suosittaa, että vaikutuksia pohjaeläimistöön ja perifytoniin käsiteltäisiin arviointiselostuksessa vesistövaikutuksia koskevassa kohdassa.

Vaikutusten arvioinnissa olisi pyrittävä erottamaan toisistaan meneillään olevien kunnostusojitusten, kalankasvatuksen ja turpeenoton vesistövaikutukset.

Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että myös hankkeen toteuttamatta jättämiseen liittyviä vaikutuksia, erityisesti Koskenkyläjoen veden laadun osalta on syytä arvioida perusteellisesti.

Vesistövaikutuksia tulee arvioida ja kuvata niin pitkälle ajalle, kuin vaikutukset ovat laskennallisesti osoitettavissa tai muutoin arvioitavissa.

Alueen hydrologisia ja virtaamien muutoksiin kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa tulee ottaa huomioon ilmaston muutokseen liittyvät mm. sateisuuden lisääntymisen vaikutukset ja tulvaherkkyiden lisääntyminen jokivesistön alueella.

Vaikutukset kalastoon ja kalastukseen sekä vuollejokisimpukoihin

Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että arviointiselostuksessa tulee esittää tarkemmin täplärapukannan esiintymisalueet sekä arvio kannan koosta sekä tiedot saatavista rapusaalismääristä. Nykyistä kalastoa ja kalastusta, sekä kalankasvatuksen päästöjä ja tarkkailuvelvoitteita tulee kuvata Koskenkyläjoen lisäksi myös Niinijärvellä ja Pernajanlahdella. Edellä mainitut tiedot tulee ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa. Arvioitaessa hankkeen vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen, on otettava huomioon jokea koskevien kunnostus- ja kehittämishankkeiden tavoitteena oleva myönteinen vaikutus vaelluskalakantoihin ja kalastukseen.

Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että purkukohdan alapuoliselta lähialueelta ei ole tutkittua tietoa täplärapujen ja vuollejokisimpukoiden esiintymisestä, joten tietoa on tarpeen hankkia vaikutusten arviointia varten. Kumpaakin lajia tavataan laajalla alueella Koskenkyläjoella ja on mahdollista, että niitä on myös purkukohdan läheisyydessä, jossa vaikutukset ovat oletettavasti selvimmät.

Vaikutukset pohjavesiin

Yhteisviranomaisella ei ole huomautettavaa arviointiohjelmassa esitettyyn suunnitelmaan pohjavesivaikutusten arvioinnista.

Arviointiselostuksessa esitettävässä tarkkailuohjelmassa talousvesikaivot tulisi mainita harkittavana tarkkailuun sisällytettävänä kohteena.

Luontovaikutukset

Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että arviointiselostuksessa tulee arvioida hankkeen toteuttamisen vaikutukset sekä suoalueen luontoarvoihin, että vaikutusalueella sijaitseviin suojelun kannalta merkittäviin koh-

teisiin. Viimeksi mainittuja ovat tuotantoalueen purku-uomana toimivan Koskenkyläjoen varrella sijaitseva, lintuvesien suojeluohjelmaan kuuluva ja luonnonsuojelualueeksi perustettu Sävträsk-Kuuskoskiträsket. Myös vaikutus suon itäpuolella pesivään kalasääsken tulee arvioida.

Suoalueen luontoinventoinneissa havaittuja, erityisesti huomioon otettavia kohteita ovat ajourien varrella havaittu kirjoverkkoperhonen (direktiivilaji), alueen pohjoisosassa havaittu kalasääsken vanha pesä sekä metson soidinpaikat.

Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että vaikutukset vuollejokisimpukan mahdollisiin esiintymiin purkukohdan alapuolella tulee selvittää. Hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutukset maakuntakaavassa osoitettuun viheryhteyksiin tulee selvittää.

Alueella tehdyissä luontoselvityksissä esitetyt kartat huomionarvoisten lintu- ja perhoslajien esiintymispaikoista hankealueella sekä karttoihin liittyvät lyhyet kuvaukset olisi hyvä liittää arviointiselostukseen.

Vaikutukset kulttuurikohteisiin

Museoviraston lausunto huomioon ottaen Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että arkeologisen inventoinnin tekeminen suunnitellulla turvetuotantoalueella ei tässä vaiheessa ole tarpeen. Arkeologisen inventoinnin tarvetta voidaan selvittää tarkemmin hankkeen lupamenettelyn yhteydessä, kun hankealue on tarkemmin määritetty. Mikäli hankkeen edetessä tuotantoalueella havaitaan merkkejä mahdollisista muinaisjäännöksistä, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon.

Liikennevaikutukset

Yhteysviranomaisen toteaa, että Tiepiirin lausunnon mukaisesti maantiehen liittymäpaikan turvallisuutta hankkeen toteutuessa tulee selvittää. Rekkaliikenteen lisäyksen merkitystä vaaratilanteiden lisääntymiseen teiden varsilla tulee arvioida. Teiden parannustoimenpiteiden tarvetta tulee arvioida turvallisuuden, liikenteen sujuvuuden ja tien rakenteen ja kestävyyskannalta.

Arviointiohjelmassa mainitut mahdollisesti rakennettavat uudet tieosuudet tulisi esittää arviointiselostuksessa kartalla.

Melu ja pöly

Yhteysviranomaisen toteaa, että aikaisempien tutkimusten ja kokemusten perusteella sekä ympäristön häiriintyvät kohteet huomioon ottaen tulisi tehdä alustava arvio siitä, onko olemassa riskiä melulle ja/tai ilmanlaadulle annettujen ohjeiden ylittymisestä. Mikäli riski ohjeiden ylittymisestä voidaan arvioida erittäin vähäiseksi, laskennallista selvitystä melu- ja/tai ilmapäästöjen leviämisestä ja vaikutuksista ei tarvita.

Pölyvaikutusten arvioinnissa voidaan käyttää Vapon teettämiä selvityksiä pölyn kulkeutumisesta. Melu- ja pölyvaikutusten arvioinnissa olisi

hyvä pohtia myös mahdollisten hakkuiden ja turpeenoton yhteisvaikutuksia melun ja pölyn kulkeutumiseen.

Vahinko- ja onnettomuustilanteisiin liittyvät vaikutukset

Arviointiohjelmassa todetaan arviointiselostuksessa esitettävän turvetuotantoon liittyvät ympäristöriskit. Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että arviointiselostuksessa tulisi lisäksi tarkastella myös mahdollisiin riskitilanteisiin liittyviä vaikutuksia.

Osallistuminen ja raportointi

Arviointiohjelmasta järjestetyssä esittelytilaisuudessa 8.5.2009 oli läsnä kymmenkunta paikallista asukasta. Keskustelua herättivät mm. hankkeen itäisen kuljetusreitit aiheuttama rekkaliikenne Kuggomin kylän läpi kaapeholla Lapinjärventielle (1761), turvetuotannosta aiheutuva melu, asukkaiden havainnot joutsenista hankealueella, sekä turvetuotannosta aiheutuvat haitat alueen luonnonarvoille.

Ohjelmasta laadittu raportti sisältää YVA-menettelyyn sisältyvät oleelliset asiat. Raportti on esitystavaltaan selkeä ja kuvat ja kartat ovat hyvälaatuisia.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/uus

Lähetämme kopiot arviointiohjelmasta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ympäristökeskuksessa.

Ympäristökeskuksen johtaja

Marketta Virta

Ylitarkastaja

Sirpa Torkkeli

Asiaa Uudenmaan ympäristökeskuksessa hoitavat ylitarkastaja Sirpa Torkkeli ja hydrogeologi Timo Kinnunen (puh. 020 610 101). Lausunnon valmisteluun ovat lisäksi osallistuneet tarkastaja Aino Angervuori, ylitarkastaja Sirpa Penttilä (vaikutukset pintavesiin), erikoistutkija Pasi Lempinen (kalasto), tarkastaja Kirsi Hellas (luontovaikutukset), lakimies Olli Miettinen (maankäyttö ja kaavoitus) ja suunnittelija Larri Liikonen (meluvaikutukset).

LIITTEET

Maksun määräytyminen ja muutoksenhaku

TIEDOKSI

Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiohjelmia)
Lausunnon antajat
Muistuttajat

Liite Uudenmaan ympäristökeskuksen antamaan lausuntoon

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Laki valtion maksuperustelain 1 ja 8 §:n muuttamisesta

Ympäristöministeriön päätös alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1387/2006)

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.